

Styrelsens verksamhetsberättelse

Allmänt

År 2004 var det 35:e verksamhetsåret för Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt LPA och samtidigt det tionde året av Finlands medlemskap i Europeiska unionen. Medlemskapet har inverkat kraftigt på levnadsförhållandena på landsbygden samt på både LPA:s och dess kunders verksamhetsförutsättningar.

De förutsättningar som LPA:s kunder har att bedriva sin näring har ett nära samband med jordbrukspolitiken. Under berättelseåret kretsade den lantbrukspolitiska debatten kring fortsättandet av de nationella stödrätterna i lantbruksproduktionen. Förhandlingar fördes både på det nationella planet och med Europeiska unionen. Ett centralt mål i lantbrukspolitiken bör vara att skapa så stabila verksamhetsförutsättningar som möjligt för näringsidkarna. Den sociala tryggheten är därvid en viktig stabiliserande delfaktor.

Den arbetspensionsreform som trädde i kraft vid ingången av 2005 var det viktigaste utvecklingsprojektet under berättelseåret. Beredningsarbetet inför reformen inbegrep omfattande ändringar i datasystemen. Förberedelserna inleddes redan år 2002.

År 2003 hade man börjat jämföra uppgifterna i LPA:s försäkringsregister med jord- och skogsbruksministeriets landsbygdsnäringsregister. Det arbetet slutfördes nu. Syftet med jämförelsen var att kartlägga de jordbrukare för vilka de uppgifter som var grund för lantbruksstöden skiljde sig märkbart från registeruppgifterna vid LPA. Uppgifter om mer än 7 000 kunder kontrollerades ingående.

Jord- och skogsbruksministeriet tillsatte i december 2004 en arbetsgrupp för att bereda en fortsättning på avträdelsetödet efter 2006. LPA är representerat i arbetsgruppen.

I början av 2004 förstörades de lokala enheter som sköter det praktiska genomförandet av avbytarverksamheten. En undersökning som gjordes på hösten visade att kunderna har varit nöjda med reformen.

LPA:s ställning som en av de instanser som ansvarar för företagshälsovården för lantbruksföretagare förtydligades. LPA fick till uppgift att vid ingången av 2005 börja föra ett register över företagshälsovårdens gårdsbesök.

Vicehäradshövding Päivi Huotari övertog uppgiften som verkställande direktör när Taisto Paatsila, som innehaft posten sedan 1991, i slutet av oktober gick i ålderspension. Under ledning av den nya verkställande direktören fastställde styrelsen en omarbetad strategi för LPA fram till 2007.

I december 2004 tillsattes de olika förvaltningsorganen för treårsperioden 2005–2007.

Vid årets slut var sammanlagt 108 311 personer försäkrade i LPA. Siffran innefattar de personer som har en LFÖPL-arbetspensionsförsäkring eller en obligatorisk eller frivillig OFLA-arbetskadeförsäkring.

Under året avgjordes totalt 76 618 ansökningar om försäkring eller om någon förmån. Antalet var en procent lägre än under det föregående året.

Lagstiftning

LPA har till uppgift att ombesörja socialförsäkringsskyddet, grupplivförsäkringen, avträdelserförmånerna och avbyterservicen för lantbruksföretagare på det sätt som bestäms i de tio olika lagar som finns uppräknade i den förordning som innefattar reglementet för pensionsanstalten. År 2004 gavs nya beslut om förmåner med stöd av fem av lagarna. I lagarna gjordes år 2004 och delvis redan tidigare betydande ändringar, som trädde i kraft i början av 2005. Ett stort antal mindre ändringar och tekniska preciseringar företogs under 2004.

Den individuella förtidspensionen avskaffades som pensionsslag i början av 2004. De som är födda 1943 eller tidigare bibehöll dock möjligheten att beviljas individuell förtidspension.

Vid bedömningen av rätten till invalidpension började man betona arbetsförmågans yrkesrelaterade natur i fråga om dem som fyllt 60 år.

Lagstiftningen om rehabilitering inom arbetspensionssystemet reviderades vid ingången av 2004. Ansökningarna avgörs numera alltid med ett överklagbart beslut, som gäller risken för arbetsförmåga och huruvida risken kan minskas genom yrkesinriktad rehabilitering. Under den aktiva rehabiliteringstiden kan även partiell rehabiliteringspenning betalas.

Sedan ingången av 2004 har en pensionstagare kunnat få alla förvärvspensioner från en och samma pensionsanstalt. Principen om sista pensionsanstalt hade tidigare gällt bara pensioner inom den privata sektorn och utsträcktes nu i form av det så kallade VILMA-samarbetet till att omfatta även det pensionskydd som intjänats i anställningar hos kommunen, staten, kyrkan och FPA.

Grundskydds- och tilläggsskyddsandelarna i finansieringen av OFLA-systemet justerades vid ingången av 2004. Samtidigt övergick man vid finansieringen av grundskyddet till ett fonderingssystem.

Vid ingången av 2004 blev avträdelsestöd möjligt för den som fyllt 60 år och arrenderar ut sina åkrar som tillskottsmark. Avträdelsettet förutsätter att arrendeavtalet ingås för minst tio år.

Bestämmelserna om finansieringen av avbytarförvaltningen ändrades så att LPA i vissa exceptionella situationer kan ersätta en större andel av den lokala förvaltningens kostnader än normalt.

Pensionsförsäkringen för lantbruksföretagare

LFÖPL-försäkringen

Enligt lagen om pension för lantbruksföretagare försäkras de lantbrukare, yrkesfiskare och renskötare som utför lantbruksföretagararbete samt deras familjemedlemmar. LFÖPL-försäkringen är i regel obligatorisk. Den är dock frivillig om lantbruksföretaget är litet eller företagarens arbetsinsats i företaget uppskattas till mindre än 2 750 euro per år.

I slutet av 2004 omfattade pensionsförsäkringen för lantbruksföretagare 92 600 försäkrade. Av dem var 980 fiskare och 1 200 renskötare. Av försäkringarna var 3 500 frivilliga. Antalet LFÖPL-försäkrade minskade under året med 1,9 procent. Minskningen saktade tydligt av jämfört med det föregående året.

Under året upphörde 5 200 försäkringar. Antalet motsvarade 5,5 procent av försäkringsbeståndet. Andelen var ungefär en procent mindre än under det föregående året, eftersom bara ett fåtal ogrundade försäkringar hittades vid registerjämförelserna. Under året började nästan 3 500 nya försäkringar, vilket är hela 57 procent mera än år 2003. Ökningen berodde närmast på de övervakningsåtgärder som riktade sig mot de lantbruksföretagare som inte är LFÖPL-försäkrade.

I slutet av året var 8 500 personer befriade från LFÖPL-försäkringsskyldigheten. De fortsätter att vara befriade så länge som villkoren för befrielsen uppfylls.

De förmåner som hör till lantbruksföretagarnas sociala trygghet beräknas på den personliga LFÖPL-arbetsinkomsten, vars storlek bestäms enligt de grunder som anges i lagen om pension för lantbruksföretagare. Vid utgången av året var de LFÖPL-försäkrades genomsnittliga LFÖPL-arbetsinkomst 13 400 euro per år, det vill säga ungefär 1 117 euro i månaden.

LFÖPL-försäkringspremierna

År 2004 var basprocenten för LFÖPL-försäkringspremierna fastställd till 21,4 och den nedsatta procent-satsen till 10,49. Den genomsnittliga LFÖPL-försäkringspremierna var 10,75 procent av arbetsinkomsten. I medeltal betalade de försäkrade 1 400 euro per år i LFÖPL-försäkringspremie.

Premien för grupplivförsäkringen var 17,54 euro per år.

Den på LFÖPL baserade premieinkomsten var under året sammanlagt 136,6 miljoner euro, varav grupplivförsäkringens andel var 1,6 miljoner euro. Premieinkomsten var 4,6 procent större än under det föregående året. Som kreditförluster på grund av LFÖPL-premierna och grupplivförsäkringspremierna redovisades under året 297 000 euro. Kreditförlusternas andel var 0,2 procent av premieinkomsten och därmed på samma nivå som under det föregående året.

LFÖPL-pensionerna och rehabilitering

LPA utbetalade totalt 600,4 miljoner euro i arbetspensioner år 2004. Därav svarade ålderspensionerna för 436,1 miljoner euro, familjepensionerna för 76,3 miljoner euro och olika invalidpensioner sammanlagt för 74,8 miljoner euro. I de pensioner som LPA betalade ut ingick för första gången pensioner från statens och kommunernas pensionssystem. Dessa pensioners andel var 0,3 miljoner euro.

LFÖPL-arbetspensioner betalades under året till sammanlagt 177 000 personer. I slutet av året var antalet arbetspensionstagare 169 000. Antalet var 2,1 procent mindre än under 2003. Ålderspension betalades till 144 000 personer, familjepension till 47 800 personer och olika invalidpensioner till 13 700 personer. Av familjepensionerna var 1 200 barnpensioner.

Under året började 1 300 nya ålderspensioner och 1 200 nya invalidpensioner. Det genomsnittliga beloppet av de ålderspensioner som LPA började betala år 2004 var 480 euro och av motsvarande invalidpensioner 490 euro i månaden.

För yrkesinriktad rehabilitering med stöd av LFÖPL användes totalt 574 000 euro. Beloppet inbegriper rehabiliteringspenningarna och rehabiliteringsklienternas kostnader jämte undersökningskostnader. Kostnaderna ökade klart från det föregående året med 14,3 procent. Som rehabilitering betalades dessutom 454 000 euro i ersättning för hjälpmedel som underlättar arbetet för 123 klienter. Vid årets slut deltog 52 rehabiliteringsklienter i yrkesutbildning. Genom rehabiliteringsreformen blev det möjligt för kunderna att överklaga rehabiliteringsbesluten hos pensionsnämnden. År 2004 fattades 560 rehabiliteringsbeslut och anfördes 60 besvär med anledning av dem.

Grupplivförsäkringen

LPA betalade år 2004 grupplivförsäkringsersättningar på grund av 151 dödsfall till ett sammanlagt belopp av 2,3 miljoner euro. Ersättningssumman ökade med en knapp procent från det föregående året.

LPA-sjukdagpenningen

Till lantbruksföretagare betalas LPA-sjukdagpenning för självrisktiden i sjukförsäkringen. Under året betalades LPA-sjukdagpenning för sammanlagt 15 400 sjukskrivningar till ett totalbelopp av 3,1 miljoner euro. Antalet sjukskrivningar var ungefär 16 per hundra LFÖPL-försäkrade.

I medeltal betalades LPA-sjukdagpenning för 6,6 dagar per sjukskrivning. I genomsnitt var ersättningen 200 euro per sjukskrivning.

Olycksfallsförsäkringen för lantbruksföretagare

OFLA-olycksfallsförsäkringarna

Enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (OFLA) är OFLA-arbetskadeförsäkringen obligatorisk för lantbruksföretagarna på samma grunder som LFÖPL-pensionsförsäkringen. I slutet av 2004 hade 89 000 försäkrade den obligatoriska arbetskadeförsäkringen. De lantbruksföretagare som inte är obligatoriskt försäkrade kan ta försäkringen frivilligt. Antalet frivilligt försäkrade var 19 300.

Den som har en arbetskadeförsäkring kan också teckna en OFLA-olycksfallsförsäkring för fritiden. I slutet av 2004 hade 70 300 lantbruksföretagare och medlemmar i familjeföretag en fritidsförsäkring.

OFLA-olycksfallsförsäkringspremierna

Full försäkringspremie för den obligatoriska arbetskadeförsäkringen bestod av en baspremie på 42,92 euro och en förtjänstdel på 1,3 procent av den försäkrades LFÖPL-arbetsinkomst. För den frivilliga försäkringen var premien 1,2 gånger premien för den obligatoriska försäkringen. Om inga olycksfall har inträffat får den försäkrade bonusrabatt på premien. En försäkrad som hör till företagshälsovården för lantbruksföretagare får dessutom 20 procent rabatt på den premie som återstår efter bonusrabatten. Med beaktande av rabatterna var den genomsnittliga premien för den obligatoriska arbetskadeförsäkringen 116 euro per år, vilket motsvarar 0,8 procent av LFÖPL-arbetsinkomsten.

Premien för fritidsolycksfallsförsäkringen var 11 euro plus antingen 0,23 eller 0,46 procent av årsarbetsförtjänsten beroende på vilket alternativ den försäkrade valt. Den viktigaste fördel som den högre premien ger är att dagpenningen inte samordnas med den dagpenning som betalas från sjukförsäkringen.

Arbetskadeförsäkringen gav under året en premieinkomst på 11,7 miljoner euro, vilket var 1,2 procent mindre än under det föregående året. I premier för fritidsförsäkringen inflöt 2,9 miljoner euro.

Ersättningarna från OFLA-olycksfallsförsäkringen och rehabilitering

År 2004 utbetalades i ersättningar på grund av arbetsskador 27,6 miljoner euro. Ersättningssumman är 2,6 procent större än under det föregående året. I ersättningarna ingår 20,9 miljoner euro i dagpenningar och pensioner. Av ersättningarna användes 1,5 miljoner euro till rehabilitering. I beloppet ingår inte ersättningar för inkomstbortfall under rehabiliteringstiden.

Från arbetskadeförsäkringen ersattes 5 900 nya olycksfall och 360 nya yrkessjukdomar. Under året inträffade 12 olycksfall med dödlig utgång. Antalet arbetsskador minskade med 4,8 procent. Under flera år har antalet uppvisat en minskning. Arbetsskadorna var 5,7 per hundra försäkrade, medan motsvarande antal under det föregående året var 5,9.

Från fritidsförsäkringen ersattes 1 200 nya olycksfall. Sammanlagt 3,6 miljoner euro utbetalades i ersättningar, vilket är 12 procent mera än år 2003.

Arbetarskyddsverksamheten

Till den arbetarskyddsverksamhet som bygger på lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare användes 704 000 euro år 2004. Av beloppet delades 270 000 euro ut i understöd för forsknings-, utbildnings-, rådgivnings- och informationsverksamhet som främjar arbetsmiljön och arbetarskyddet. Under berättelseåret slutfördes sju projekt som finansierats med arbetarskyddsunderstöd. Nio nya projekt inleddes. Vid årets slut pågick 19 projekt som beviljats understöd.

Den internationella socialförsäkringsorganisationen ISSA:s lantbrukssektion ordnade i samarbete med LPA:s arbetarskydds-enhet ett internationellt arbetarskyddsseminarium i Helsingfors i september. Seminariet gällde arbetarskyddet för lantbruksföretagare i skogsarbeten och säkerheten för barn på lantgårdar. Seminariet hade 120 deltagare från 24 länder.

Med arbetarskydds-enhetens och pensionsavdelningens gemensamma projekt om arbetshälsa strävar man efter att förbättra kundernas arbetsförmåga i både psykiskt och fysiskt hänseende. Hösten 2004 anordnades ett sakkunnigseminarium om arbetshälsa för 150 företagshälsovårdare, forskare och lärare.

Avträdelssystemen

Avträdelsestöd (AVSTÖ)

Avträdelsestöd betalas till äldre lantbruksföretagare som avstår från jordbruket eller renskötseln. Den nuvarande lagen gäller åren 2003–2006.

Under 2004 började 1 000 nya avträdelsestöd, vilket är nästan lika många som år 2003. Avträdelsestöd beviljades i samband med att åkrarna på 700 gårdar bytte ägare. I 60 procent av fallen var det fråga om generationsväxling.

Överlåtelse av renar var grund för avträdelsestöd i nio fall.

Under året utbetalades totalt 79,9 miljoner euro i avträdelsestöd. Summan ökade med tre procent från år 2003. I slutet av berättelseåret hade 9 200 personer avträdelsestöd.

På 200 gårdar fick man avträdelsestöd genom att arrenderade ut åkrarna. Antalet var lägre än väntat.

Avträdelssystem som upphört

LPA sköter alltjämt också ersättningarna enligt de avträdelselagar som upphört. År 2004 utbetalades ersättningar enligt lagarna om avträdelsepension, avträdelseersättning och generationsväxlingspension till totalt 26 400 personer. Den största delen av dem hade avträdelsepension, vid årets slut 23 000 personer. Generationsväxlingspension betalades till 1 200 personer. Till ersättningar enligt de avträdelssystem som upphört användes sammanlagt 72 miljoner euro, vilket var 12 procent mindre än året innan.

Avbytar servicen för lantbruksföretagare

Enligt lagen om avbytar service för lantbruksföretagare ansvarar LPA för verkställigheten av avbytar verksamheten.

År 2004 betalades via LPA till de lokala enheter som upprätthålls av kommunerna 190,1 miljoner euro för driftskostnaderna. I summan ingår även de slutrater som de lokala enheterna returnerat år 2003. För de lokala enheternas förvaltningskostnader betalades 13,5 miljoner euro. Dessutom betalade staten 1,1 miljoner euro till LPA som ersättning för kostnaderna för skötseln av avbytarförvaltningen.

Enligt preliminära uppgifter hade 37 800 kreatursuppfödare rätt till semester under 2004. Det fanns 6 160 ordinarie lantbruksavbytare med månadslön. Dessutom arbetade 14 000 andra personer som avbytare under året.

Antalet semesterdagar som sköttes av avbytare var enligt preliminära uppgifter 890 000. Antalet är 2,8 procent lägre än året innan. Kreatursuppfödarna tog i genomsnitt ut 23,5 semesterdagar under berättelseåret.

Jordbrukarna fick vikariehjälp i sammanlagt 598 000 dagar för nödvändiga lantbruksarbeten. Vikariehjälpdagarna minskade med 0,5 procent.

Under året avgjordes 40 rättelseyrkanden som gällde avbytarfrågor. I samband med invalidpension gav LPA i 320 fall utlåtanden till de lokala enheterna om att arbetsoförmågan fortsätter. Med stöd av utlåtandena upphörde vikariehjälp i 40 fall.

Det fanns 116 lokala enheter under hela år 2004. Vid ingången av 2005 minskade antalet till 112 lokala enheter.

Ekonomi och förvaltning

Personal

I genomsnitt 210 personer arbetade vid LPA:s huvudkontor under året. Av dem var 12 tillfälligt anställda. Vid utgången av året var 31 personer deltidсанställda, varav 10 var deltidspensionerade. Omräknat till heltidsanställningar uppgick personalen under året till i genomsnitt 196 personer.

Det fanns i medeltal 157 deltidсанställda ombudsmän. Omräknat till heltidsanställningar blir det i genomsnitt 43 ombudsmän.

Placeringsverksamheten

Skötseln av LPA:s placeringsverksamhet baserar sig på den placeringsplan som styrelsen årligen fastställer.

LPA:s placeringar görs huvudsakligen i EES-staternas masskuldebrevslån, placeringscertifikat, inhemska fastigheter, börsaktier samt i aktie-, ränte- och företagslånefonder. Vid årets slut var placeringarnas marknadsvärde 120,6 miljoner euro. I beloppet ingår ett placeringskonto under banktillgodohavanden i balansräkningen. Ökningen av placeringskapitalet hade vid årsslutet marknadsvärdet 11,7 miljoner euro. Av placeringskapitalet till marknadsvärde utgjorde i slutet av året ränteplaceringarna 51 procent, aktieplaceringarna 23 procent, fastighetsplaceringarna 22 procent och de övriga placeringarna 4 procent. I siffrorna ingår också de aktier i fastighetsaktiebolaget Kiinteistö Oy Metsätapiola som berättigar till innehav av de egna lokaliteterna.

Den bokföringsmässiga nettoavkastningen av placeringsverksamheten var 6,0 miljoner euro år 2004. Enligt verkligt värde var nettoavkastningen 8,4 miljoner euro, dvs. 7,8 procent av det bundna kapitalet. Året innan var avkastningen 6,9 procent. Avkastningskravet enligt beräkningsgrunderna var för ansvarsskulden vid ingången av året 4,1 miljoner euro. Beräknat enligt verkligt värde var resultatet av placeringsverksamheten sålunda 4,3 miljoner euro. Nyckeltalen för placeringsverksamheten och deras beräkningsprinciper ingår i noterna till balansräkningen.

Driftskostnader

Driftskostnaderna och avskrivningarna ingår verksamhetsvis i resultaträkningen. Kostnaderna för skötseln av ersättningsverksamheten ingår i ersättningarna, medan kostnaderna för skötseln av placeringsverksamheten ingår i kostnaderna för placeringsverksamheten. Kostnaderna för skötseln av försäkringarna och för förvaltningen finns upptagna i resultaträkningen under posten driftskostnader. Dessa tre poster bildar tillsammans LPA:s totala driftskostnader. Kostnaderna för skötseln av avbytarverksamheten och arbetarskyddet ingår inte i de totala driftskostnaderna, utan de finns upptagna under övriga kostnader.

De totala driftskostnaderna var 24,7 miljoner euro. Därav var personalkostnaderna 10,6 miljoner euro och ADB-kostnaderna 11,4 miljoner euro. De totala driftskostnaderna ökade med 1,7 miljoner euro från året innan och överskred den av social- och hälsovårdsministeriet fastställda normen med 0,9 miljoner euro. Genom att arbetet ökade betydligt vid alla pensionsanstalter på grund av 2005 års arbetspensionsreform steg både personal- och ADB-kostnaderna vid LPA.

Statens och Folkpensionsanstaltens andelar

Statens andelar var 560,8 miljoner euro då avbytarverksamheten frånräknats. Beloppet ökade med 2,9 miljoner euro från året innan. Statens andelar täckte 71,4 procent av LPA:s alla ersättningsutgifter. När statsandelsprocenten räknats ut har man inte medräknat vare sig kostnaderna för skötsel av ersättningsverksamheten eller ersättningarna från OFLA-fritidsförsäkringen. Statens slutliga andelar motsvarade de budgeterade beloppen med 0,1 procents noggrannhet.

Statens andel för avbytarverksamheten var 204,6 miljoner euro, vilket innebär en ökning med 2,6 procent från året innan.

Genom att finansieringsandelen för OFLA justerades i början av 2004 steg Folkpensionsanstaltens (FPA) andel från 25,6 till 30,8 procent av totalkostnaderna för OFLA. Med samma lagändring kom FPA också med i fonderingen av systemet. Av denna orsak betalar FPA räknat från 2004 en komplettering av ersättningsansvaret varje år under en övergångsperiod på 15 år. År 2004 var beloppet 2,0 miljoner euro. Jämfört med 2003 var ökningen av FPA:s andelar sammanlagt 3,5 miljoner euro.

Riskhantering

Styrelsen godkänner årligen en riskhanteringsplan som täcker hela LPA:s verksamhet. Genomförandet av planen övervakas bland annat med hjälp av de årliga rapporter som ges av riskhanteringen, den interna granskningen och övervakningsrevisorerna.

Risker av central betydelse för anstaltens verksamhet är de som har samband med ADB-verksamheten, finansieringen, placeringsverksamheten och personalen.

I riskhanteringen låg tyngdpunkten år 2004 på ADB-frågor och datasekretess till följd av de omarbetade datasystem som togs i bruk vid ingången av 2005. Riskhanteringen är en viktig del av planeringen av tillämpningar. När ombudsmännens datorer byttes ut kunde man genom omsorgsfull planering och testning förebygga olika riskfaktorer i fråga om maskinerna och dataförbindelserna.

Riskhanteringen i samband med försäkrings- och ersättningsverksamheten sker med hjälp av kvalitetskontroll och stickprovsgranskning av behandlingen och tillämpningarna samt genom rapportering. Stickprovsgranskningarna gjordes fortfarande på de mest riskfyllda punkterna. Inom avbytarverksamheten gäller LPA:s riskhanteringsansvar i synnerhet att de slutlikvider som betalas till kommunerna stämmer. Årligen granskar man hur lagenlig, ekonomisk och effektiv verksamheten är vid åtminstone tio lokala enheter.

I finansieringen av LPA:s verksamhet är premieinkomsten och statens andelar av avgörande betydelse. Relativt sett har placeringsverksamheten en mindre betydelse än i allmänhet inom arbetspensionssystemet. Det viktiga för riskhanteringen i placeringsverksamheten är att placeringarna sprids både i fråga om investeringsslag och i geografiskt hänseende.

Pensionsanstalten deltar i olika samarbetsorgan för beredskapsplanering inom bank- och försäkringssektorn samt inom arbetspensionssystemet. Samarbetsorganen har till uppgift att styra beredskapsplaneringen inom finans- och försäkringsbranschen så att den lagstadgade reserveringsskyldigheten uppfylls inom utsatt tid före augusti 2006.

Bland personalriskerna innebär den största utmaningen att trygga ett högklassigt kunnande när en betydande del av den erfarna yrkeskunniga personalen går i pension under de närmaste åren. En strategi för kompetensutveckling har utarbetats fram till 2008 för att bemästra övergången.

ADB och statistik

Ett nytt pensionsbehandlingssystem togs i bruk i början av 2004 på grund av att principen om sista pensionsanstalt (den så kallade VILMA-principen) förverkligats i samband med ändringar i arbetspensionslagarna. Systemet innebär att LPA har börjat betala ut även statens och kommunens pensioner i de fall där LPA är sista pensionsanstalt.

I slutet av 2004 slutfördes den största reformen av datasystemen någonsin under LPA:s verksamhetstid. Vid ingången av 2005 tog man samtidigt i bruk nya tillämpningen för försäkringsbehandling, indrivning och pensioner.

Vid årsskiftet 2004–2005 fick LPA-ombudsmännen nya datorer som gör det möjligt för dem att stå i kontakt med LPA:s register genom olika typer av datatrafik och ger nya möjligheter att utveckla kundservicen. Datorerna byttes ut i samband med att omarbetade datasystem skulle tas i bruk vid ingången av 2005.

De kontorsprogram som används inom avbytarförvaltningen utvecklades. I december 2004 blev ett pilotprojekt klart där både avbyterna inom vissa avbytarenheter och själva avbytarförvaltningen erbjöds en möjlighet att med hjälp av mobiltelefon sköta arbetstidsbokföringen och samtidigt utföra positionsbestämning för att öka säkerheten i arbetet.

Som en serviceform för att utveckla företagshälsovården för lantbruksföretagare byggde man upp ett gårdsbesöksregister med data om arbetarskyddsfrågor på gårdarna. Systemet togs i bruk i början av 2005.

Systemet med olycksfallsersättningar omarbetades på grund av vissa ändringar som trädde i kraft vid ingången av 2005. Ändringarna föranleddes av arbetspensionsreformen 2005, systemet med fullt ersättningsansvar för sjukvårdskostnader samt de ändringar i datatrafiken som gäller oavlönade perioder och uppgifter om samordningen.

Under året öppnades LPA:s internetsidor till nästan alla delar på bägge nationalspråken.

I maj 2004 såldes driftbolaget Octel Ab, som varit i arbetspensionsanstalternas gemensamma ägo, till TietoEnator Abp. Utvecklingen av ADB-systemen och de utvidgade webbtjänsterna förutsätter större enheter för att säkerställa en tillräcklig servicekapacitet. Som en följd av försäljningen sjönk priserna per enhet i någon mån. Den mest märkbara förändringen för LPA var dock att man övergick från ett samägt företag till att anlita en leverantör. För LPA är det ett mer krävande sätt att skaffa driftservice.

Statistikproduktionen koncentrerade sig på att verkställa lagändringarna i fråga om månadsrapporteringen, statsandelsutredningarna och ansvarsfördelningsstatistiken. Under den senare delen av året bereddes sådana ändringar som arbetspensionsreformen föranledde i statistikmodellerna samt planerades statistik över de nya försäkrings- och indrivningstillämpningarna. Dessutom genomfördes vid LPA en reform av Eurostat-statistiken över OFLA-arbetsskadeförsäkringen.

Forskning och utveckling

Forskningsverksamheten vid LPA har som sitt främsta mål att skaffa information som snabbt, flexibelt och effektivt kan användas för att utveckla servicen för kunderna. Hur nöjda kunderna är med pensionsanstaltens service kommer att vara den viktigaste mätaren även under de närmaste åren. Under berättelseåret genomfördes en kundtillfredsställelseundersökning. Den visade att kundernas bedömning av såväl huvudkontorets som ombudsmännens service är på samma tillfredsställande nivå som vid den föregående undersökningen år 2002. På en skolbetygsskala är det allmänna vitsordet litet över åtta.

En god kundservice bygger på att de anställda är yrkeskunniga och intresserade av sitt arbete. År 2003 genomfördes en arbetshälsoundersökning bland personalen. Utgående från undersökningen fördes sedan diskussioner om arbetshälsofrågor i alla enheter. Nu följer man upp läget med hjälp av det sammandrag som gjordes.

Kundernas uppfattning om hur bra avbytarservicen fungerar undersöktes för första gången. Undersökningen visade att det även för kundservicen var en lyckad åtgärd att koncentrera avbytarservicen till större lokala enheter.

Under året lämnades inget material ut för utomstående undersökningar.

Vid planeringen av verksamheten övergick man till ett system med styrkort. För alla centrala funktioner uppställdes kvantitativa och kvalitativa mål, vilkas genomförande utvärderas med jämna mellanrum. Målen ställdes upp ur fyra olika synvinklar med rubrikerna: verksamhetens genomslagskraft, kunden, personalen samt ekonomi och effektivitet.

Framtidsperspektiv

Den viktigaste utmaningen år 2005 är att börja genomföra arbetspensionsreformen. De ändringar som reformen förutsatte i datasystemen har tagits i bruk i början av året. Ibrukttagandet har lyckats och ombudsmannakåren har fått nya datorer som underlättar kundservicen. Under de närmaste åren kommer det att visa sig om det egentliga målet för arbetspensionsreformen, att den faktiska ålderspensioneringen skall ske senare, lyckas eller inte. För lantbruksföretagarna är det överlag ett större problem än för andra yrkesgrupper att pensionsåldern för arbetspension skiljer sig från den för folkpension.

En sammanslagning av pensionslagarna för den privata sektorn planeras träda i kraft år 2007. LPA bevakar följderna för sitt verksamhetsområde.

En fortsättning av systemet med avträdelsestöd efter 2006 är under beredning. LPA deltar aktivt genom att erbjuda information och sakkunnigtjänster som underlag för planeringen. Det är meningen att förslaget till ett fortsatt system skall vara under behandling i Europeiska kommissionen före utgången av 2005.

Ett gårdsbesöksregister för företagshälsovården tas i bruk under första hälften av 2005.

Under de närmaste åren kommer tyngdpunkten i verksamheten till stor del att ligga på att utveckla kundservicen. Under 2005 bereds en ny strategi som siktar på tryggande av en högklassig och flerkanalig kundservice samt i samband därmed en ny kommunikationsstrategi. Dessutom fortsätter det projekt som har till syfte att förbättra den språkliga begripligheten i de beslut och det övriga material som skickas till kunderna.